

Dokumenttype NOU 1985:31 **Dokumentdato** 1985-05-28

Tittel Datakriminalitet
Utvalgsnavn Straffelovrådet
Utvalgsleder Andenæs Johs
Utgiver Justis- og politidepartementet
Kapittel I Rådets mandat

"Datakriminalitet" er et vidtrekkende, nokså uklart begrep, som gjerne blir brukt om en rekke typer handlinger som er straffbare, eller som man mener bør være det. Begrepet brukes både når datautstyr er mål for den straffverdige handlingen, og når datautstyret er hjelpemiddel for handlingen.

Svært få gjeldende straffebestemmelser er utformet med datakriminalitet for øye. Det er likevel grunn til å tro at de fleste av de mest praktiske former for slik kriminalitet er dekket av gjerningsbeskrivelsene i gjeldende bestemmelser, ved en rimelig tolking av disse. Blant de straffebestemmelser som særlig kan være aktuelle kan nevnes straffelovens § 145 (som blant annet dekker inntrenging i datasystemer), straffelovens § 255 (underslag), straffelovens § 257 (tyveri), straffelovens § 270 (bedrageri), straffeloven § 275 (utroskap), straffelovens § 294 og § 405a (industrispionasje), straffelovens § 393 (ulovlig bruk) og åndsverklovens § 43 (ulovlig kopiering av programmer og sammenstillinger av større antall opplysninger).- Det er likevel grunn til å tro at visse typer straffverdige handlinger innen dette området ikke vil dekkes av noen eksisterende straffebestemmelser, eller at det iallfall kan være behov for en klargjøring, der også straffesatsene blir overveid.

Representanten Morten Steenstrup spurte i et grunnlagt spørsmål i Stortinget 10. november 1982 om Regjeringen vil foreta en nærmere kartlegging av forskjellige former for datakriminalitet i straffeloven. Statsråd Røkke svarte blant annet (Forhandlinger i Storting (1982-83) s 707):

"Mye tyder på at en forholdsvis liten andel av handlingene innenfor området datakriminalitet fører til noen strafferettslig reaksjon, kanskje særlig i tilfelle hvor den straffbare handling er rettet mot EDB-utstyr eller programmer. I en rapport fra det amerikanske handelsdepartement er det anslått at det i USA er ca 100 uoppdagede kriminelle handlinger for hver som blir oppdaget på dette området, og at bare en av fem av de oppdagede forbrytelsene blir anmeldt. Selv om man ikke har holdepunkter for å anta at anslag fra andre land kan anvendes på kriminalitetsbildet Norge, ser jeg ikke bort fra at slik kriminalitet kan ha et visst omfang også hos oss. Det er videre grunn til å tro at det man kaller datakriminalitet, vil øke i omfang og kompleksitet i årene som kommer. La meg også vise til at politiinspektør Stein Schjølberg ved Oslo politikammer har foretatt en undersøkelse på dette feltet, der det er gjort et visst kartleggingsarbeid når det gjelder datakriminalitet. Jeg kan her nevne at Justisdepartementet bidrog til finansieringen av denne undersøkelsen og kartleggingsarbeidet. Departementet har på bakgrunn av dette og etter å ha vurdert de forhold som representanten Steenstrup tar opp i sitt spørsmål, funnet det riktig å be Straffelovrådet om en utredning når det gjelder datakriminalitet og mulige lovgivningstiltak. Jeg vil understreke betydningen av at vi ligger i forkant med reaksjonsmidler når det gjelder den utvikling av datakriminalitet som det er holdepunkter for å tro kan komme i årene fremover."

Som det går fram av svaret, har politiinspektør Stein Schjølberg foretatt en undersøkelse av behovet for ny straffelovgivning om datakriminalitet. I forskingsrapporten gir han uttrykk for at det er behov for ny lovgivning på dette området, og han har utformet et forslag til § 261 i straffeloven. Rapporten følger vedlagt.

I OECD er det nylig påbegynt et arbeid om datakriminalitet. Foreløpig

er det fra OECD samlet inn opplysninger fra medlemslandene gjennom et spørreskjema. Kopi av spørreskjemaet og det norske svaret ligger ved.

På denne bakgrunn gis Straffelovrådet i oppdrag å foreta en kartlegging av forskjellige former for datakriminalitet, og å vurdere om det behov for å endre gjeldende straffebestemmelser eller innføre nye straffebestemmelser med sikte på å ramme straffverdige handlinger på dette området.

Under Forbruker- og administrasjonsdepartementet ble det i februar 1983 nedsatt et utvalg som skal utrede forskjellige sider ved samfunnets sårbarhet som følge av den økte bruk av elektroniske hjelpemidler. Straffelovrådet bør ta kontakt med dette utvalget for å utveksle informasjon og unngå unødvendig overlapping av arbeidet i de to utvalg."
